

Erna Solberg

Sindre Finnes

Beslutning og underretning om ikke å iverksette etterforskning

1. Bakgrunn

Fra slutten av august 2023 begynte norske medier å skrive at Erna Solbergs ektemann, Sindre Finnes, både eide, kjøpte og solgte verdipapirer gjennom perioden Solberg var statsminister. Den 15. september 2023 avholdt Solberg pressekonferanse hvor hun fremla en liste over ektemannens verdipapirhandel i perioden 28. august 2013 og frem til 14. oktober 2021.

Økokrim har mottatt en rekke spørsmål fra media etter at Finnes' verdipapirhandel ble kjent. Etter Solbergs pressekonferanse den 15. september meddelte Økokrim offentligheten at enheten skulle foreta en vurdering av om det er grunnlag for å åpne etterforskning av mulige brudd på reglene i verdipapirhandelloven.

Etter Solbergs fremleggelse, har saken blitt gjenstand for omfattende omtale i media. Det er blant annet reist spørsmål om Sindre Finnes har innsidehandlet med informasjon som Solberg har hatt tilgang til i egenskap av å være statsminister i Norge.

Etterforskning og irettføring av innsidehandel og verdipapirkriminalitet er blant Økokrims prioriterte arbeidsoppgaver. Slikt arbeid bidrar til å sikre næringslivets og investorenes tillit til verdipapirmarkedene. Dette vil igjen føre til at offentlige og private investorer eksponerer seg mot verdipapirmarkedet, hvilket er samfunnsøkonomisk ønskelig. Et godt fungerende kapitalmarked spiller en viktig rolle i å kanalisere kapital dit den kan gjøre mest nytte for seg, slik at ressurser kan brukes der de har sin beste anvendelse. Ved optimal ressursallokering blir den samlede verdiskapingen størst, og høy verdiskaping er grunnlaget for vår felles velstand.¹

Økokrim er et politi- og påtaleorgan og skal ta stilling til om det er holdepunkter for mistanke om straffbare handlinger som det er tilstrekkelig grunn til å etterforske. Konkret har Økokrim vurdert om det er holdepunkter for at innsideinformasjon har tilflytt Sindre Finnes fra Erna Solberg eller andre kilder, og om det er holdepunkter for at Finnes har utnyttet slik informasjon i sine investeringer.

Saken omhandler spørsmål hvor Finanstilsynet er kontrollmyndighet, og det er foretatt enkelte avklaringer med tilsynet som del av Økokrims vurderinger. På anmodning har Finanstilsynet oversendt uttrekk av Finanstilsynets registrerte transaksjonsdata på Sindre Finnes. Finanstilsynets egen registrering av transaksjonsdata fra verdipapirhandel i Norge

¹ Jf. bl.a. NOU 2018:5 Kapital i omstillingens tid, pkt. 2.1.

startet desember i 2017 som del av tilsynets overvåkning av markedene og infrastrukturforetakene.

Økokrim har også innhentet transaksjonsdata over Finnes' transaksjoner fra verdipapirregisteret (VPS)² fra og med september 2018 og ut hele den aktuelle vurderingsperioden. For perioden september 2013 – desember 2017 har Økokrim både basert seg på opplysninger som Finnes har gjort tilgjengelig og basert seg på publiserte og historiske kursdata.

Samlet har Økokrim hatt en mer fullstendig oversikt over aktuelle transaksjonsdata til vurdering enn hva som har fremkommet i media, og som er fremlagt av Solberg og av Finnes via hans advokat til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité.

2. Utgangspunktet for vurderingen om etterforskning skal iverksettes

Etter straffeprosessloven § 224 første ledd foretas etterforskning

"...når det som følge av anmeldelse eller andre omstendigheter er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold som forfølges av det offentlige"

Påtaleinstruksen § 35-4 angir i tillegg enkelte sentrale hensyn som skal vektlegges når Økokrim tar stilling til inntak av saker som oppfyller kravet i straffeprosessloven § 224.

En avgjørelse om å iverksette etterforskning vil måtte bygge på et skjønn hvor ulike momenter og hensyn gjør seg gjeldende. Riksadvokaten har i rundskriv 3/1999 og i senere rundskriv gitt veiledning om aktuelle momenter:

"Før etterforskning åpnes i medhold av straffeprosessloven § 224 første ledd kan det i tvilstilfeller være nyttig å vurdere i alle fall tre momenter som stikkordsmessig kan angis som sannsynlighet, proporsjonalitet (forholdsmessighet) og saklighet."

I vurderingen inngår en bedømmelse (på dette tidspunktet av saken), av graden av sannsynlighet for at det foreligger et straffbart forhold, og, i tilfelle, av muligheten for at en etterforskning vil kunne gi bevismessig avklaring av objektive og subjektive grunnlag for straffansvar.

Økokrim understreker at det i utgangspunktet ikke kreves at det må foreligge en kvalifisert mistanke om en allerede begått straffbar handling for å åpne etterforskning, men det kreves ett eller flere holdepunkter for at det skal være begått en slik handling. Det er viktig å presisere at åpning av en etterforskning heller ikke kan bygge på en "abstrakt mistanke" alene eller en teoretisk mulighet for straffbare forhold er begått.

2.1. Holdepunkter for om det foreligger brudd på verdipapirhandelloven

Som nevnt over, skal Økokrim vurdere spørsmålet om det er holdepunkter for at innsideinformasjon har tilflytt Sindre Finnes fra Erna Solberg eller andre kilder, samt om det er holdepunkter for at Finnes har utnyttet slik informasjon i sine investeringer.

² Verdipapirsentralen ASA (Euronext Securities Oslo)

Slik atferd er regulert i (EU) nr. 596/2014 (markedsmisbruksforordningen) som gjennom verdipapirhandelloven § 3-1 gjelder som norsk lov.

Innsideinformasjon etter forordningens artikkel 7 bokstav a³ utgjør som følger:

a) Presise opplysninger som ikke er blitt offentliggjort, som direkte eller indirekte vedrører en eller flere utstedere eller ett eller flere finansielle instrumenter, og som er egnet til å påvirke kursen på disse finansielle instrumentene eller kursen på tilknyttede finansielle derivater merkbart dersom de blir offentliggjort

For det tilfelle at det kan slås fast at det foreligger innsideinformasjon etter forordningens artikkel 7, er det straffbart å

1. ulovlig å spre innsideinformasjon etter artikkel § 14 bokstav c
2. anbefale enn annen person å foreta innsidehandel eller tilskynde en annen person til å foreta innsidehandel, jf. artikkel § 14 bokstav b, jf. artikkel 8
3. foreta eller forsøke å foreta ulovlig innsidehandel etter artikkel § 14 bokstav a, jf. artikkel 8

Bestemmelsene angir selvstendige alternativer, og både forsettlig og uaktsomme handlinger omfattes av straffalternativene i verdipapirhandelloven § 21-15 nr. 1 og 2.

En særskilt utfordring med å vurdere om det er grunnlag for å igangsette etterforskning i denne saken, er at den dreier seg om svært mange transaksjoner over en lang tidsperiode. Sindre Finnes foretok over en periode på over 8 år flere tusen transaksjoner. Det er investert i ca. 150 ulike selskaper eller finansielle instrumenter.

Et slikt omfang av isolerte transaksjonsdata hvor lite eller ingenting er kjent om de forskjellige transaksjonene utover tidspunkt for kjøp og salg, pris og volum, har gjort det nødvendig å tilnærme seg materialet på en noe annen måte enn ved vurdering av et vesentlig mer begrenset og tidsnært faktagrunnlag.

I saken har det ikke kommet frem konkrete holdepunkter for at Sindre Finnes har mottatt innsideinformasjon fra sin ektefelle, eller at Solberg forsettlig har spredt informasjon på en rettstridig måte, eller aktivt samhandlet med sin mann med sikte på å foreta handler i strid med markedsmisbruksreglene. Tvert imot peker omstendighetene og de opplysninger som foreligger, i retning av at Solberg ikke har hatt kjennskap til hvilke verdipapirer, tidspunkter, antall aksjer eller selskaper Finnes har handlet i.

Dette betyr ikke at det ut fra andre forhold ikke kan foreligge en begrunnet mistanke om at informasjonsspredning eller innsidehandel har skjedd. Finnes' kjøp og salg av verdipapirer kan være av en slik karakter og sammenfalle med at Solberg på samme tid har hatt innsideinformasjon som kan påvirke de samme verdipapirene, at det gir grunn til mistanke. Det har likevel ikke fremkommet faktiske holdepunkter av noen betydning som holdt opp mot vår gjennomgang av Finnes' transaksjoner, gir tilstrekkelig grunn til nærmere undersøkelse av om innsideinformasjon kan ha blitt delt uaktsomt av Solberg.

I media har det vært reist spørsmål om Sindre Finnes kan ha fått sensitiv økonomisk informasjon fra andre enn sin ektefelle. Vi har heller ikke funnet holdepunkter i materialet som gir støtte for at Finnes har fått innsideinformasjon fra andre.

³ <https://lovdata.no/pro/#document/NLX3/eu/32014r0596/a7>

Det har også vært skrevet i media om holdbarheten og fullstendigheten av transaksjonsdatagrunnlaget som Sindre Finnes har gjort tilgjengelig for pressen. Vi har ikke ansett dette som et problem for våre vurderinger. Vi ser på transaksjonsdatagrunnlaget som ligger til grunn for vårt arbeid som tilstrekkelig. I tillegg til det Finnes selv har fremlagt, har vi som nevnt også innhentet transaksjonsdata fra Finanstilsynet og VPS.

I vårt arbeid har vi tatt utgangspunkt i enkelte trekk som erfaringsmessig karakteriserer innsidehandel. Disse er:

- Handelsfrekvens: Om det handles lite eller mye i papiret. Ofte skjer innsidehandel i verdipapirer som den handlende ikke tidligere har handlet i eller har handlet lite i.
- Handelsvolum: Om det handles for små eller store volumer i papiret. Den som har innsideinformasjon vil ofte foreta større investeringer i verdipapiret han har innsideinformasjon om.
- Gevinst: Innsidehandel kan kjennetegnes av store gevinster. Betydelige gevinster vurdert opp mot handelshistorikk (frekvens, volum, tidshorisont) er derfor relevant.
- Kjøp og salg i forkant av signifikante kursbevegelser: Innsidehandel skjer i forkant av at innsideinformasjon gjøres kjent i markedet og påvirker verdien på verdipapirene.
- Knytninger mot utsteder: Knytninger kan indikere tilgang til kurssensitiv informasjon på samme tidspunkt som transaksjonen fant sted. I denne saken betyr dette særlig om Erna Solberg kan ha hatt tilgang til innsideinformasjon som relaterer til transaksjoner Finnes foretok.

Erfaringsmessig vil det være slik at flere av momentene vil måtte foreligge før en transaksjon kan hevdes å være mistenkelig.

Det er også viktig å være klar over at enkeltstående kjøp og salg av verdipapirer lett kan fremstå som mistenkelige når de betraktes isolert, mens en helhetlig vurdering av investeringene ofte leder til en annen oppfatning. For eksempel vil det være helt naturlig at en som handler mye (og ikke har innsideinformasjon) av og til vil treffe godt med en investering i et selskap og dermed får med seg en eventuell verdistigning som offentliggjøring av innsideinformasjon fører med seg. Motsatt vil det være påfallende hvis en som sjelden handler, ofte treffer godt med investeringer før kursdrivende hendelser blir kjent i markedet. Gitt omfanget av Finnes' transaksjoner er det ikke holdepunkter for at han samlet har truffet påfallende godt med sine investeringer hva gjelder "timing".

Mange børsnoterte selskaper svinger ofte mye i verdi. På denne bakgrunn er det nokså naturlig at de som aktivt investerer i denne type selskaper, samsvarende både kan innkassere store gevinster og gå på betydelige tap. Etter Økokrims oppfatning er det intet påfallende ved de gevinster Sindre Finnes har hatt.

Et annet viktig aspekt ved verdipapirhandel er at det i kjernen handler om risikohåndtering. Det er alltid knyttet usikkerhet til om et papir vil gå opp eller ned. Når en investor er usikker på om en investering er riktig, eller når kursen med tiden beveger seg i den ene eller andre retning, vil investoren være tilbøyelig til å endre posisjonene sine. Følgelig ser man ikke sjelden at investorer selger og kjøper med nokså korte mellomrom og uten at det har inntruffet mellomliggende kursrelevante hendelser. Som det fremgår under, er dette noe som kjennetegner flere av Finnes' transaksjoner. En slik atferd er vanskelig å forklare hvis Finnes hadde hatt innsideinformasjon om de samme verdipapirene.

Det er også et faktum at verdien av selskapene på Oslo Børs i perioden 2013–2021 steg betydelig. Med unntak av 2018 var det høy verdistigning alle årene, flere år opptil 20 prosent. I et slikt marked er det vesentlig mer uvanlig hvis investorer ikke tjener gode penger enn det motsatte. Samlet er det uansett ikke holdepunkter for at Finnes' avkastning i perioden avviker eller er spesielt god sammenlignet med indekstall for det samlede markedet han var eksponert i.

Med en eksponering mot mange ulike selskaper og bransjer som Sindre Finnes hadde, er det heller ikke overraskende at han også investerte i selskaper som regjeringen gjennom sin næringspolitikk kan ha mulighet til å påvirke verdien av. Myndighetenes faktiske kunnskap om enkeltforetak eller mulighet for å påvirke hvor staten ikke selv er eier eller kreditor, må likevel ikke overvurderes. At statlige myndigheter iverksetter tiltak som berører næringer eller uttaler seg om selskaper, er ikke ensbetydende med at statlige tiltak eller handlinger påvirker verdien på disse. Enkelte selskaper driver dessuten innenfor næringer der det er vanskelig å se for seg at aktuell statlig politikk i det hele tatt kan påvirke deres verdi.

Økokrim har vurdert Sindre Finnes' verdipapirtransaksjoner i perioden Erna Solberg var statsminister mot de momentene som er nevnt over, og som ofte kjennetegner innsidehandel. Dette omfatter alle sakene som er løftet frem av pressen, men også de øvrige transaksjonene i perioden. De aller fleste oppviser ingen av de nevnte typiske trekk for innsidehandel. Noen av transaksjonene har fått "treff" i momentlisten nevnt overfor. Når vi har sett nærmere på disse, har det likevel vist seg at de ikke er påfallende.

I det følgende vil vi kortfattet kommentere enkelte av de transaksjonene som Sindre Finnes har gjennomført og begrunne hvorfor vi ikke har funnet holdepunkter som gir tilstrekkelig grunnlag til å etterforske.

Investeringer som omtales er tatt inn kronologisk og trukket ut med utgangspunkt i handler

- A. omtalt i media
- B. hvor politiske beslutninger kan ha påvirket aksjekursen
- C. der Finnes har hatt betydelig gevinst

Nordic Mining ASA (NOM)

Nordic Mining ASA er et børsnotert selskap som planlegger gruvedrift i Norge.

Den 30. september 2013 investerte Sindre Finnes omtrent 12 500 kroner for å kjøpe 33 000 aksjer i NOM. Den 3. og 4. oktober 2013 kjøpte han ytterlige 57 500 NOM-aksjer for 23 575 kroner. Indikasjoner på om myndighetene ville tillate sjødeponi kunne ha betydning for prisen på NOM-aksjen. Før regjeringsforhandlingene mellom Høyre og Fremskrittspartiet begynte, var det avklart at Venstre ikke hadde fått medhold i sitt ønske om å forby sjødeponi. Hva gjelder de to siste kjøpene, legger vi derfor til grunn at det ikke forelå innsideinformasjon på kjøpstidspunktet. Det kan ikke utelukkes at dette stiller seg annerledes for det første kjøpet. Det forholdet ble uansett foreldet 30. september, noe Økokrim var kjent med at ville inntreffe. Det ville uansett ikke ha vært aktuelt å iverksette etterforskning for en transaksjon i størrelsesorden 10 000 kroner som ligger 10 år tilbake i tid.

Norsk Hydro ASA (NHY)

Norsk Hydro er notert på Oslo Børs og produserer og selger aluminium internasjonalt.

Pressen har skrevet om at Erna Solberg kunne ha vært inhabil i 2016, da det ble vedtatt en lovendring som kunne ha betydning for Norsk Hydro. Sindre Finnes eide 2 000 aksjer i NHY gjennom året 2016. Finnes handlet ikke i NHY i løpet av året 2016, og kan derfor ikke ha handlet på mulig innsideinformasjon dette året.

Scatec Solar (SCATC)

Scatec Solar er et selskap som driver med løsninger innenfor fornybar energi og er notert på Oslo Børs.

Finnes kjøpte aksjer i Scatec Solar etter et betydelig kursfall i februar 2018. Kursutviklingen utover våren 2018 var positiv grunnet selskapsspesifikke forhold. Det er vanskelig å se at politiske beslutninger i nevneverdig grad kan ha virket inn på kursutviklingen. Vi kan heller ikke se at faktorer trukket frem av pressen, har hatt noen effekt på kursutviklingen. Handelsmønsteret til Sindre Finnes bærer preg av at han har kjøpt aksjer i etterkant av at mulig sensitiv informasjon har blitt offentliggjort.

NEL ASA (NEL)

NEL er et hydrogenselskap som er notert på Oslo Børs og opererer internasjonalt.

Sindre Finnes har gjort mer enn to hundre kjøp og salg i NEL-aksjen, samt i Bear- og Bull-produkter som gir eksponering for kursutviklingen i NEL. Myndighetene har ved flere anledninger kommet med utspill som kunne styrke investorers verdsettelse av NEL. Transaksjonene til Finnes relatert til NEL, har i sum gitt betydelig gevinst. Våre undersøkelser viser at Finnes ikke eide aksjer i NEL da myndighetene kom med sine utspill. Mulig kunnskap om ennå ikke offentliggjorte utspill fra myndighetene synes derfor ikke å ha vært utnyttet av Finnes da han kjøpte aksjer i NEL.

Nedstengning av Norge i mars 2020

Gjennom februar og frem til 11. mars 2020 falt Oslo Børs mer enn 20 prosent, i likhet med børser over hele verden. Børsene falt som følge av usikkerheten knyttet til de økonomiske konsekvensene av pandemien. Den 10. mars 2020 skrev Trygve Hegnar i Finansavisen: "*Krisen har ikke engang begynt. Cash is king*". Den 11. mars 2020 innførte Danmark krisetiltak, som ble beskrevet som at Danmark stengte ned. Den 12. mars 2020, klokken 14:00 gikk statsminister Erna Solberg på talerstolen og varslet regjeringens krisetiltak. Klokken 14:21 skrev Dagens Næringsliv: "*Nå stenger Norge ned*". Den dagen bunnet Oslo Børs og sluttet med et fall på omtrent 9 prosent fra sluttkurs dagen før. Sindre Finnes både kjøpte og solgte aksjer i dagene før Norge stengte ned. Det er vanskelig å se i handelsmønsteret at han da posisjonerte seg med kunnskap om at Norge skulle stenge ned.

Nye pandemiltak høsten 2020

Fra 12. august 2020 og inn i september var Oslo Børs fallende. Fra 3. til 9. september 2020 kjøpte Sindre Finnes et volum på 110 000 i det noterte papiret "BEAR OBX X10 ND1", en investering som ville gi positiv avkastning dersom børsens mest likvide selskaper hadde falt videre. Gjennomsnittsprisen Finnes betalte var 1,31 kroner. Den 10. september 2020 kl. 14:00 gikk Erna Solberg på talerstolen og varslet nye pandemiltak. Deretter, i løpet av to og et halvt minutt fra klokken 14:15:09, solgte Finnes hele sin posisjon på 110 000 i "BEAR OBX X10 ND1". Gjennomsnittlig salgspris var 1,13 kroner. Posisjoneringen for en børsnedgang ga Finnes et tap på nær 20 000 kroner.

Det er vanskelig å se at de ytterligere pandemiltakene som ble annonsert 10. september 2020, utgjorde innsideinformasjon for hele OBX-indeksen. Oslo Børs synes også å være upåvirket av pandemiltakene som ble annonsert.

MOWI (lakseaksjer)

MOWI er et oppdrettsselskap notert på Oslo Børs.

Den 20. april 2020 kjøpte Sindre Finnes 135 aksjer i MOWI til snittkurs 169,9. Den 28. april 2020 solgte han 135 aksjer i MOWI til kurs 175,7. Den 12. mai 2020 foreslo regjeringen å kreve en produksjonsavgift på 40 øre per kilo laks, fra og med året 2021. Fra 11. til 13. mai 2020 steg kursen i MOWI fra 180,25 til 183,4, mens kursen i Lerøy Seafoods til sammenligning var upåvirket. Finnes' handler i MOWI fremstår som en kortsiktig spekulasjon i et stigende marked.

Nekkar ASA (NEKKAR)

Nekkar ASA er notert på Oslo Børs og driver innenfor maritim teknologi.

Fra mai 2020 til august 2020, gjennom en rekke kjøp til priser under 4 kroner per aksje, kjøpte Sindre Finnes seg opp til en posisjon på 175 000 aksjer i NEKKAR. Fra slutten av august 2020 frem til 11. september 2020 reduserte han sin posisjon i NEKKAR til 70 000 aksjer gjennom flere transaksjoner til priser omkring 4 kroner per aksje.

15. september 2020 begynte kursen på NEKKAR å stige merkbart fra et nivå rundt 4 kroner, og kursen fortsatte å stige frem til mars 2021. Mellom 11. og 16. mars 2021 reduserte Sindre Finnes sin posisjon i NEKKAR til 40 000 aksjer gjennom en serie salg til priser over 8 kroner per aksje. Fra 23. mars 2021 gikk aksjen inn i en ny sterk periode. Mellom juni 2021 og september 2021 solgte Finnes resten av sin posisjon i NEKKAR til snittpris nær 10 kroner per aksje. Samlet resultat for investeringen i NEKKAR var noe over 400.000 kroner. At Sindre Finnes solgte aksjer i NEKKAR før kursoppgang, tyder på at han ikke hadde forhåndsinformasjon om kursoppgangen.

Nordic Nanovector (nå Thor medical – TRMED)

Nordic Nanovector er børsnotert og utvikler og leverer teknisk utstyr til kreftbehandling.

Finnes kjøpte aksjer i Nordic Nanovector, nå Thor Medical, i november i 2020. Det skjedde etter et kraftig kursfall. Han solgte seg deretter helt ut i desember samme år. Vi har ingen holdepunkter for at statlige myndigheter vurderte kjøp fra, eller andre grep som kunne påvirke kursen på, dette selskapet.

HEXAGON COMPOSITES (HEX)

Hexagon produserer gassbeholdere i komposittmateriale og er notert på Oslo Børs.

Fra og med midten av februar til midten av mai 2020 kjøpte Sindre Finnes aksjer i Hexagon for ca. 400 000 kroner. I siste halvdel av mai kjøpte og solgte han ytterligere noen Hexagon-aksjer.

Den 3. juni 2020 annonserte selskapet en avtale med en av verdens største bilprodusenter, Toyota. Samtidig offentliggjorde regjeringen sin hydrogensatsing. To dager senere annonserte selskapet ytterligere én kontrakt innenfor lastebilsegmentet. Sindre Finnes solgte seg ut av Hexagon 3., 4. og 5. juni og realiserte en gevinst.

Det er Økokrims vurdering at verdistigningen først og fremst skyldtes de kommersielle kontraktene. At Sindre Finnes solgte seg ned i Hexagon før hydrogensatsingen ble kjent 3. juni, tilsier også at han ikke var forhåndsinformert om satsingen.

DNB og utbyttestopp

DNB er Norges største bank og notert på Oslo Børs.

I mars 2020 var det betydelig usikkerhet om de økonomiske konsekvensene av pandemien.

Fra medio mars 2020 oppfordret regulatoriske myndigheter bankene til å avstå fra å betale utbytte. I en pressemelding 9. september 2020 gjentok regjeringen oppfordringen til bankene om dette. Det er derfor neppe slik at meldingen 9. september brakte noe nytt til markedet.

Den 28. august 2020 kjøpte Sindre Finnes et volum på 6 250 i det noterte papiret "BEAR DNB X3 NORDNET" – og var da posisjonert for kursfall i DNB. Bearposisjonen ble redusert de kommende dagene, og siste rest ble solgt 9. september 2020. Totalt hadde Finnes tjent omtrent 6 400 kroner på å være posisjonert for et kursfall i DNB i september 2020. At Finnes på denne måten reduserte sin posisjon frem til 9. september, tyder på at han uansett ikke var forhåndsinformert om negative nyheter.

Golden Ocean Group Ltd (GOGL)

Golden Ocean er et stort tørrlastrederi som er notert på Oslo Børs og opererer internasjonalt.

Sindre Finnes investerte i løpet av tre dager i november 2021 ca. 250 000 kroner for å kjøpe en post på 3 300 aksjer i Golden Ocean Group Ltd, etter at aksjekursen hadde falt fra omtrent 100 til under 80. En uke senere steg aksjekursen merkbart, og kursen steg videre gjennom de følgende tre månedene, slik at investeringen gav et betydelig positivt resultat. Samtidig presseomtale indikerer at kursstigningen skyldtes at det i rapporten for tredje kvartal 2021 kom frem opplysninger om oppnådde fraktrater og foreslått aksjeutbytte, som trolig innebar en positiv overraskelse for aksjemarkedet. Vi har ingen indikasjoner på at Finnes kan ha vært forhåndsinformert om opplysningene i kvartalsrapporten.

AKER BP (AKRBP)

Aker BP er et oljeselskap som opererer på norsk sokkel.

Sindre Finnes gjorde i 2020 kun et fåtall aksjekjøp og –salg i Aker BP og eide aksjene kun en kort periode. Den eneste handelen som ga gevinst av betydning, fant sted medio mars 2020 da Finnes kjøpte rett etter at aksjekursen hadde falt betydelig (225 til 92 kroner), trolig på grunn av pandemien. Han eide aksjene kun én dag før han solgte.

Verdifallet i aksjen sammenfaller med generell markedsnedgang. Det var verken nyheter på kjøps- eller salgsdagen. Oljeskattepakken ble annonsert over en måned senere, den 30. april 2020. Når salget skjedde i god tid før oljeskattepakken ble kjent, er det usannsynlig at handelen hadde sammenheng med oljeskattepakken.

BELSHIPS (BELCO)

Belships er et tørrlastrederi som er notert på Oslo Børs.

Sindre Finnes handlet aksjer i Belships et fåtall ganger i perioden 2021–2023. Flere av transaksjonene ga en prosentvis god gevinst. Det er ingen holdepunkter for at statlige myndigheter vurderte politiske eller andre tiltak som kunne påvirke verdsettelsen av dette selskapet. Vi kan ikke se holdepunkter for at det forelå innsideinformasjon på regjeringsnivå.

IDEX BIOMETRICS (IDEX)

IDEX Biometrics utvikler og selger fingeravtrykkssensorer og er notert på Oslo Børs.

Finnes har drevet utstrakt handel i Idex Biometrics i perioden 2020–2021. Våre beregninger tyder på at Finnes verken tjente eller tapte penger på disse handlene totalt sett. Finnes gjorde en rekke lønnsomme handler våren 2020, hvor kursoppgangen trolig kan forklares med selskapsspesifikke forhold samt en generell oppgang etter pandemien. Det er ikke registrert noen politiske beslutninger eller føringer som kan ha påvirket aksjekursen til selskapet.

Wallenius Wilhelmsen ASA (WAWI)

WAWI er et stort og globalt rederi notert på Oslo Børs.

Finnes handlet i perioden 2018–2023 nokså hyppig aksjer i Wallenius Wilhelmsen. Han har her samlet gjort en betydelig gevinst. Hovedforklaringen på gevinsten er en sterkt stigende aksjekurs fra mars 2020 frem til i dag.

Vi har ikke funnet holdepunkter for politiske planer eller beslutninger relatert til selskapet i denne perioden som kan ha påvirket kursen nevneverdig.

2.2. Forholdsmessighet

Iverksettelse av etterforskning mot enkeltpersoner skal være begrunnet og forholdsmessig. Som utgangspunkt vil en etterforskning rettet mot enkeltpersoner, uten holdepunkter for at et straffbart forhold er begått, lett fremstå som både vilkårlig og uforholdsmessig.

Åpning av etterforskning i denne saken vil heller ikke gi Økokrim mulighet til å iverksette slike etterforskningsskritt som normalt er nødvendig i saker om innsidehandel, i første rekke sikring av elektronisk kommunikasjon. Bruk av tvangsmidler etter straffeprosessloven kan bare tas i bruk når det er tilstrekkelig grunn til det, og det er sannsynlighetsovervekt for at det er begått en straffbar handling. Som det fremgår over, er det ikke tilfelle i denne saken.

Selv om saken kan knyttes til spørsmål som både er viktige for tilliten i et velfungerende verdipapirmarked og gjelder mulig innsideinformasjon på regjeringsnivå, vil iverksettelse av etterforskning mot Erna Solberg og Sindre Finnes etter Økokrims vurdering være uforholdsmessig. Det vil trolig ikke være mulig å iverksette etterforskningsskritt, slik som for eksempel avhør av de involverte, som kan forventes å gi opplysninger som ikke allerede er kjent.

2.3. Saklighet

Det er et grunnleggende prinsipp at en etterforskning i enhver henseende må være saklig begrunnet. Økokrim kan ikke ta utenforliggende hensyn og for eksempel åpne etterforskning alene fordi det er snakk om at en fremtredende rikspolitiker og hennes ektemann er involvert, eller fordi de tilhører et bestemt politisk parti. Det gjelder for så vel en beslutning om å etterforske som ikke å etterforske. Når det ikke er holdepunkter for straffbare handlinger, og en etterforskning i et "normaltilfelle" ikke ville ha blitt iverksatt, vil åpning av etterforskning i denne saken fremstå som usaklig.

3. Beslutning

Saken tas ikke inn til etterforskning.

Økokrim, 3. november 2023

Pål K. Lønseth
Sjef for Økokrim

Beslutningen kan påklages til Riksadvokaten. Klagefristen er tre uker regnet fra det tidspunkt du mottok denne underretningen.

En eventuell klage sendes Økokrim for videre behandling og ekspedisjon.